

IZHAJA VEŠTI DAN

Na ob nedeljah in praznikih ob 5., ob ponedeljkih ob 9. zjutraj.
Prijateljske štev. se prodajajo po 3 svč. (6 stot.) v mnogih
delovnih v Trstu in okolici, Gorici, Kranju, St. Petru,
Povejani, Sežani, Novejšini, Sv. Luciji, Tolminu, Ajdov-
škini, Domboju itd. Zastavice štev. po 5 svč. (10 stot.).
GLASI SE RAČUNAJO NA MILIMETRE v širini 1
st. CENE: Trgovinske in obrtne oglase po 3 st. svč.,
zastavice, zahvale, poznanice, oglase delovnih zavodov po
3 st. svč. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst 20 K, vsaka
nadležna vrsta K 2. Mali oglasi po 3 stot. beseda, naj-
dalje pa 40 stot. Oglase sprejema Inzeratni oddelček uprave
„Edinosti“. — Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“.

Politično društvo Edinost

sklicuje

na nedeljo 31. oktobra

ob 10. uri dopoldne

javen shod

v veliko dvorano

„Narodnega Doma“ v Trstu.

Dnevni red:

„Germanizacija na železnicah“

Poročal bo

g. državni poslanec Dr. Otokar Rybář.

Slovenci mesta in okolice! Udeležite se
tega shoda v čim večem številu! Pokažite,
da hočete boj proti pomembni stvari, ki
vlada na železnicah sploh, posebno pa pri ces. kr.
državnih železnicah.

Odbor pol. društva Edinost.

BRZOJAVNE VESTI.

Protest proti povišanju tarif južne
železnice.

DUNAJ 28. — Včeraj je bil izvoljen
odbor pisarnih poslancev, ki je šel k želez-
niškemu ministru danes protestirati proti na-
merovanemu povišanju tovornih tarif južne
železnice, ker bi bilo to skrajno škodljivo za
prizadete dežele. Imenoma Trsta sta govorila
dr. Rybář in Pittner.

K carjevemu obisku v Italiji. Utisi
na Dunaju.

DUNAJ 28. — „Neue Freie Presse“ se
kaže danes nekoliko razburjena ob posledici,
ki jih je povzročil carjev obisk na javno
mnenje v Italiji. Utis sestanka v Racconigi —
pravi list — težko da bi povzdigel popular-
nost trojeve v Italiji. Razpoloženje duhov
množice je mnogo značilnejše, nego govori
državnikov. Treba torej računati s čustvi, ki
prevladujejo v kakem narodu, čustvi, ki se
jim ne more odtegniti niti diplomaciji. —
Dogodki, ki so se odigrali v Italiji med
sestankom v Racconigi, govorijo tako jasno, da
se zamore motti o njih pomenu le oni, ki
absolutno neče videti.

List omenja dalje, da se ljudsko mišljenje
tambolj premikalo v korist carja, čimbolj se
je približeval dan njegovega obiska. Ko se
je doznalo, da je car izbral pot, po kateri
se je izogibal Avstrije, si je na en sam mah
osvojil vse srca v Italiji. List omenja potem
nekdanje italijanske proteste proti ruski
reakciji in sedanjim entuziasmičnim vprejemom
carja, ter pravi, da se more to tolmačiti le
na ta način, da se italijanski narod nadeja,
da je našel v carju zaveznika proti Avstriji.
V nobeni deželi ni bil car vsprejet od
ljudstva tako, kakor v Italiji. Ljudstvo je
videlo v carovem obisku demonstracijo proti
Avstriji. List izraža konečno nado, da se
Italijani sčasoma pomirijo in se prepričajo,
da je vse tisto, kar vpliva na Italijane na
škodo Avstrije, obdano z legendami, iz mi-

PODLISTEK

Moj stric Julij.

Guy de Maupassant. — Prevel Pastuškin.

Oni dve dami sta se odpravili in moj
oče je peševal sestro, kako je treba jesti,
da ne kaplja voda ven; sam jima je hotel
dati izgleda in se je spravil nad črtico.
Dočim je skušal posnemati dami, je razli-
neposredno vso takotino po suknji in slišal
sem mater mrmrati:

— Bolje bi bil storil, da bi ostal v
miru.

Toda mahoma se mi je oče zazdel ne-
miren; oddaljil se je za nekaj korakov, po-
gledal živo svojo družino, ki se je gnetla
krog ribiča, in prišel je ropotema proti nama.
Zdel se mi je silno bled in čudnih oči. Po-
tuglasno je šepnil mater:

— To je nenavadno, kako je ta človek,

ki odpira črtice, podoben Juliju.

Moja mati je vprašala prestrašeno:

— Kateri Julij?

Oče je povzel:

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Naša borba za šolo in
narodnost.

II.

Ni torej borba sama, ki nas rdi, marveč
način borbe naših Italijanov v
šolskem vprašanju. Kajti, ako ne-
prijetelj stopa na bojišče in klič: Tu sem;
ako me premagaš, troj sem! — potem nav-
staja alternativa, iz katere ni izhoda: ali
zmagat, ali ostaneš premagan!
In b rbe je konec. A tako? Naši Italijani
siplejo pušice, vse zastrupljene, ali na bo-
jišče — nečajo. Ako jim mi odgovarjamo
s težkimi baterijami, se zvito umičejo za
svoje nasipe: tu je zakon, tu so odredbe
višjih sodnij, prosimo, odpravite žnjimi, mi
nimamo posla s vami!

Takov način borbe ubija in dovaja do
želje po zmagi, ki jej sledi maščevanje.
„Piccolo“ od minolega torka alarmira
svoj tabor z grozno vestjo, da je jugoslo-
vanska delegacija na Dunaju sprožila vpra-
šanje o ustanovitvi slovenskih in hrvatskih
ljudskih šol v Primorju na račun države in o
ustanovitvi paralel na obstoječih nemških
srednjih šolah. Celi dve koloni posvečuje
„Piccolo“ tej vesti, ali slaba stvar se ne daja
brniti z brbljavimi članki, pa naj so tudi
22 kolon dolgi.

„P.“ je proti našim ljudskim šolam v
Trstu, Gorici in Puli, češ, da nam splošni
državni šolski zakon ne daje pravice do teh
šol. Ali „P.“ gre dalje ter pravi, da nam
tudi deželni šolski zakon ne daje te
pravice!

Preidimo takoj k drugemu delu „Pic-
colove“ indigestije. Priznava, da je vladni
dolžnost, da vzdržuje srednje šole. Ali v
našem Primorju vzdržuje vlada za Hrvate eno
gimnazijo v Paznu, a za Italijane jedino
gimnazijo v Kopru. Zato je vlada ustanovila
kar šest nemških srednjih šol: gimnazijo in
realno v Trstu, gimnazijo in realno v Gorici
in gimnazijo in realno v Puli. Torej za 3%
prebivalstva, za Nemce, 6 srednjih šol,
za 97% prebivalstva, Slovence, Hrvate in
Italijane, 2 srednji šoli! Ako torej slo-
venski in hrvatski poslanci zahtevajo za svoj
narod srednjih šol, delajo prav in Italijani bi
jim z obema rokama podpisali te zahteve.
Ali... „ma“... pravi „Piccolo“. In res: vsa
legika, vsa borba naših Italijanov začenja in
završuje s tistim „ma“... Ali — pravi „Pic-
colo“ — šest srednjih šol za Hrvate in Slo-
vence bi bilo preveč, in blafemija je misel
na to, da bi se te šole ustanovile v itali-
janskih mestih. Naj se Slovanom da, cesar v
resnici potrebujejo: ene realno gimnazijo v
kakem čisto slovenskem mestu za Slovence, a
Hrvatom naj se paznika gimnazija preuredi po
novem tipu realne gimnazije. Vse drugo bi
bilo... ono, kar že veste, ker „Piccolo“
mlati vedno isto slamo.

Ali zlo je v tem, da bi morali tudi mi
mlati isto svojo slamo, ker res ne vemo,
kateri argument bi pridodali vsem onim, ki
smo jih že navedli v obrambo naših pravic
gleda šolstva.

Naj ponovljamo statistiko? To je tisto,
česar „Piccolo“ neče čuti. — Ko bi mu mi
opetovali n. pr., da je v tem letu v samih
zasebnih slovenskih šolah v Trstu vpisanih v
18 razredih 1119 učencev, na c. k. priprav-
nici za srednje šole 200 slovenskih otrok, da
je tudi letos v nemških ljudskih šolah vsaj
toliko tolikor lani: do 900 naših otrok, a v
nemških srednjih šolah do 500 slov. dijakov
(da niti ne štejemo onih naših otrok, ki so

nulcati, ki obdaja s kopreno sedanje realnost.
List zaključuje, da, ker bo Avstrija nadalje-
vala v svoji mirovni politiki, zmaga konečno
pamet tudi v Italiji.

BOLGARSKA.

Otvoritev bolgarskega sobranja.

SOFIJA 28. — Danes popoldne je bilo
otvorjeno redno zasedanje sobranja s pre-
stolnim govorom, ki ga je predčital car. Pre-
stolni govor pravi, da je vlada valed d g rokov
v minelem in v tem letu vsa svoja stremjenja
naperila na nagio konsolidiranje mednarod-
nega položaja Bolgarije. Ker se je dosegel
cilj, hvata skupaj kralja in podpori parla-
menta, pričena danes vlada z ne manj po-
membno in važno nalogo, da utrdi finančni
položaj dežele, in sicer na podlagah, ki
odgovarjajo njenem novem položaju kakor
neodvisne države. Prestolni govor spominja,
da je ruski bratski narod, ki mu stoji na
čelu vnuk carja-osvoboditelja, prvi priznal
neodvisnost Bolgarije, ki jo je proglasil car
valed sklepa svoje vlade, ter izraža nado, da
bosta narod in parlament uvaževala drago-
cene simpatije, ki sta jih izkazala Rusija in
nje vladar. Prestolni govor se zahvaljuje tudi
drugim vlastim, ki so vaporedno z Rusijo
pripomogle, da je bila priznana neodvisnost
Bolgarake. Prestolni govor konstatuje, da
vživa Bolgarija splošne simpatije ter poudarja
prijateljske odnose, ki obstajajo med
Turčijo in Bolgarijo, in vlada odkritorčno
želi, da se to prijateljstvo tem bolj utrdi, da
pride mej tema dvema deželama do trajne,
močne politične in gospodarske zveze, ki je
za prosvet obih sosednih narodov tako
potrebna.

GRŠKA.

BEROLIN 28. Listi poročajo iz Atene,
da je vojaška zveza tujno pozvala vse po-
eade G-ške, naj pošljejo odposlance v Atene,
da se skupnim sklepom armade zavrne um-
ševanje inozemstva v notranjo politiko
G-ške.

Državni zbor.

DUNAJ 28. — Zbornica je nadaljevala
razpravo nujnih predlogov glede dragine
živil. Posl. Stöcker je rekel, da je treba
ojačati kmetaki stan in preiskati vzroke dra-
gine, ter je odločno zavrnil socialno-
demokratsko hujkanje proti kmetakemu
stanu.

Posl. Kraus je urgiral razpravo o noveli
rudarskega zakona. Država naj monopolizira
veliko trgovino s premogom, kar bi bilo lažje,
nego pa monopol vžigalce.

Posl. Licht je imenoma nemško-napredne
stranke izjavil, da bo glasoval za nujnost ter
je kakor globelji vzrok dragine, ki jo enako
občuti mesto in dežele, označil mednarodni
povaj manje kupne moči denarja. Naloga
parlamenta je, da prav presoja različne
interese agrarcev in industrijalcev in da najde
pravo rezultanto.

Potem sta govorila še posl. Globinski in
Holý. Prihodka seja jutri.

Ogrska kriza.

BUDIMPEŠTA 28. Ogr. biro). Minister
grof Zichy je danes zjutraj odpotoval na
Dunaj.

Ministru Košutu se zdravje boljša. Danes
je minister vprejel nekoliko referentov svo-
jega resorta ter posl. Hollo in Mereya.

BUDIMPEŠTA 28. — Naučni minister
grof Apponyi se je podal v Eberhard.

— No... moj brat... Ko bi ne vedel, da
mu gre dobro doli v Ameriki, bi mislil, da
je on.

Mati je jedlala vsa iz sebe:
— Ti noris! Ko vendar dobro veš, da
to ni on, čemu blebečeš ta neumnosti?

Toda oče je vstrajal:

— Pa ga poglej, Clarisse; želim, da se
prepričaš sama, na lastne oči.

Sia je in se pridružila hčerama. Tudi
jaz sem opazoval tega človeka. Bil je star,
umazan, ves zgrbančen, in ni obrnil očesa od
svojega dela.

Mati se je vrnila. Opazil sem, da tre-
peče. Spregovorila je jako hitro:

— Mislim, da je on. Pojdi in po-
izvedi pri kapitanu. Predvsem bodi previden,
da se nam ta nepridiprav sedaj ne obesi
na grbo.

Oče se je oddaljil, jaz sem mu sledil.

Čutil sem se čudno vznemirjenega.

Kapitan, velik, suh gospod z dolgimi za-
lizci, se je sprehal po mostiču z važnim
izrazom, kakor da bi zapovedoval indijskemu
kurirju.

Moj oče je stopil slovesno predenj in ga
je izpraševal — vmes je trosil poklone — o
njegovem poklicu:

— Kolika je važnost Jerseyja? Njegovi
pridelki? Prebivalstvo? Šege? Običaji? Na-
rava tal, itd., itd.

Človek bi mislil, da gre vasj za Zjedi-
njene države v Ameriki.

Potem sta govorila o parniku, ki nas je
nosil, o Expressu; nato sta prešla na
moštvo. Moj oče je rekel konečno z vzne-
mirjenim glasom:

— Tu imate tudi starega ribiča z ostrig-
gami, ki se zdi sila interesanten. Ali veste
kaj podrobnosti o tem poštenjaku?

Kapitan, ki ga je ta razgovor nehal je-
ziti, je odgovoril suho:

— To je star francoski klatež, ki sem
ga našel zadnje leto v Ameriki in ki sem ga
pripeljal nazaj domov. Stariše, mislim, ima v
Havru, a noče se povrniti k njim, ker jim
dolguje denarja. Imenuje se Julij... Julij
Darmanche ali Darvanche, nekaj takega, no.

Nekoč, pravijo, je bil bogat tam doli, a zdaj
vidite, kam je prišel.

Moj oče, ki je ves prebledel, je menceal
s stisnjenim grlom in dirjih očij:

— A, a! Jako dobro..., prav dobro...
Temu se ne čudim... Lepa hvala, kapitan.

In je šel, dočim je gledal moroar začu-
deno za njim.

NAROČNINA ZNAŠA

na vsa leta 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K; na na-
ročje brez dopolnane naročnine, se uprava ne ozira.
Naročnine na tedensko izdajo „EDINOSTI“ stane: oče-
letno K 5-20, pol leta 2 80
Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Ne franko-
vane pisma se ne sprejemajo in rekopisi se ne vračajo.
Naročnine, oglase in reklamacije je pošiljati na upravo lista.
UREDNIŠTVO: allos Giorgio Galatti 18 (Narodni dom)
Izdajatelj in odgovorni urednik ŠTEPAN GODINA. Lastnik
koncortij lista „Edinost“. - Natisnila tiskarna koncortija
lista „Edinost“ v Trstu, ul. Giorgio Galatti št. 18.
Polno-izdatni račun št. 841-652. TELEFON št. 11-57.

jih stariši poslali v slovenske ljudske in
srednje šole izven Trsta, nadalje onih, ki so
jih še nezavedni slovenski stariši zbog svoje
bede in narodne zasplosti vpisali kakor
italijanske otroke v italijanske
zasebne in občinske šole) — mi-
slite li, da bi s tem Italijane doveli do
pameti? Kaj še! Zato pa pustimo statistiko
v kotu!

Ali bi bilo vredno ponavljati vse ono,
kar je znano tudi vrbesem o državnem za-
konu in najvišem sodišču, ki da ne priznava
Slovencem v Trstu pravice do ljudskih šol?
Saj — kolikokrat že smo dokazali, da je vse
to mistifikacija, kajti: naše šolsko vpra-
šanje je in suspensio samo zato, ker
magistrat in — svojedobno — namestništvo
nepravično interpretirata te-
meljni državni šolski zakon! —
Gracijozna je tudi ona „Piccolova“ trditev,
na katro zida večino svojih dokazovanj, da
je namreč tudi deželni šolski zakon!
proti nam! A Trst niti nima takega dežel-
nega zakona, ker, če bi ga imel, bi moral
vsakako primerno našim lokalnim razmram
pravično urediti tisto določbo občega šolskega
zakona, ki govori, da se mora ustanoviti šola,
kjer je 40 za šolo godnih otrok in na mestu,
od kjer ni 4 kil. daleč nikake šole! Italijani
opirajo vse svoje pravo na mrtvo črko za-
kona, ki ni mogoč predvidjati, da ga bo tako
barbarski interpretiral narod, ki mu je vedno
na jeziku slava 2000-letne kulture! Mej tem
tudi v zlic bojnemu konjičku „4 kilometrov“ so
Italijani ustanovili svoje šole v slovenski
okolici in na mestni periferiji, četudi ni več
od 4 kilometrov: niti italijanski deči v okolici
do prve mestne šole, niti obratno mestni deči
na periferiji do prve okoličanske šole. Logika
torej, ki velja za slovenske otroke, ne velja
za italijanske dečo po oni latinaki: quod licet
Jovi non licet bovi.

Polemika torej, ki bi privedla do kakega
rezultata ni možna. Tu treba ubrati druge
strune; z naše strani je godba že začela in
da so jo Italijani umeli, priča njihovo besno
plesanje.

„Piccolo“ trdi, da so vprašanja o ljudskih
šolah na račun države in o slovensko-hrvatskih
paralelakah na nemških državnih srednjih
šolah sprožili v parlamentu naši poslanci.
To ni res, ali res je, da so mnoge pri-
morske občine vložile prošnje v tem smislu.
In sedaj bo dolžnost našim poslancem,
da podprejo te prošnje ter da tako z ana-
logno akcijo Čehov začno v parlamentu od-
ločno borbo za končno in vsestransko rešenje
našega šolskega vprašanja.

Naša borba torej menja areno. Iz Trsta
smo morali na Dunaj. Ta v Trstu nam niso
pomagali vsi najboljši argumenti, ker nismo
imeli v rokah dovoljno materialnega orožja.
Na Dunaju pridejo naši argumenti do veljave,
ker jih bomo mogli podpreti izbornim orožjem.
Mislili pa italijansko novinstvo, da Italijani
ohranijo status quo svoje hegemonije, svojega
nasilja, sofisticirano novinarsko kampanjo — se
grdo varajo. Docet Pazin, docet Go-
rica, a Trst bo za Italijane v doglednem
času tretja šola. Samo Bog daj junaškega
zdravja!

Vedno z glavo v pesku!

Včerajšnji „Piccolo della Sera“ prinaša
ekscerpt nekakega članka v „Osterr. Rundschau“,
v katerem se trdi, da Trst mora zahvaliti
svoj razvoj edino le Nemcem, ali ti poslednji
da dosedaj niso znali pridobiti to mesto svo-
jemu narodu. Sedaj pa, pravi dalje člankar,
se je pojavil za priposestevanje tega Trsta
nov tekmovalce, Slovan. Zato pa morajo

Vrnil se je k moji materi, tako zdelan,
da mu je rekla:

— Sedi; tu izvemo kaj.

Pašel je na klop in je pihnil:

— To je on, to je prav on!

Potem je pršal:

— Kaj naredimo?..

Ona je odgovorila živahno:

— Treba je odstraniti otroke. Ker ve
Jožef vse, naj gre in jih poišče. Predvsem
moramo biti pozorni, da zet ne opazi
ničesar.

Oče se je zdel uničen. Mrmral je:

— Kakšna katastrofa!

Moja mati je pristavila, mahoma razto-
gotivši se:

— Saj sem se vedno bala, da ne pri-
ness ta uzumovi nič, in da te nam še obesi
na grbo! Kako bi se tudi moglo kaj priča-
kovati od enega Davranche!..

In moj oče je nesel roko preko čela,
kakor vedno, ko mu je žena kaj očitala.

Ona je pristavila:

— Daj Jožetu denarja, da plača takoj
tiste ostrige. Se tega bi trebalo, da nas tu
berač še spozna. To napravi izvrten vtis na
ladiji. Pojdimo na drugi konec in pazi, da
se nam ta človek ne približa!

Nemci storiti vse možno, da bi čim prej zagospodovali v Trstu. Ko bodo te dni tržaški Nemci slavili svojo „narodno slavo“, prakaže se, da nemški Trst stoji pod patronatom vsega nemškega naroda. — Kakor je leta 1859 nemška črno-rdeča zastava s tržaškega kastela zaklicala italijanskemu brodogradu: Halt! — tako bo v bodoče nemškega „Deutsches Haus“ v Trstu plapolala vsenemška zastava, da bo nspovedovala svoj: Halt! prodiranju slovenskemu in italijanskemu. „Ta prapor“ — končuje omenjeni članek — bo moral kakor v minulosti veljati kakor simbol, da nemški Trst stoji pod nemško protekcijo in da bo vsaka žalitev, storjena tržaškim Nemcem, maščevana od vsega nemškega naroda!!

Zares bojevit članek. „Piccolo“ pa misli, da je izvršil svojo nalogo, če je temu ekscerptu dodal sledečo opazko uredništva: „Da moremo soditi o razumnosti tega članka, zadostuje, ako omenjamo več nego mizerne rezultate nemške kandidature na zadnjih administrativnih volitvah.“

Ko je italijanski novinar to napisal, sigurno, da je popolnoma izvršil svojo dolžnost, prešel je na daevni red, — menda na veliko vprašanje slovenskega šolstva v Trstu, ki je za naše italijanske publiciste bolj zanimivo in nevarno nego glas pioniirjev nemškega Dranga. In vendar bi „Piccolo“ moral ob taki priliki vprašati sebe in svoje sorodnike: če gava je sedaj velika industrija v Trstu, čegava so glavna trgov. podjetja paroplovne družbe (kakor Lloyd in Austro-Americana, katera poslednja je dobila po novem državnem proračunu en milijon subvencije) — čegava so naposled „italijanske“ banke v Trstu? Mari „Piccolo“ zadostuje že to, da ta podjetja imajo italijanske firme? Če misli tako, se moti zelo in najbolj so veseli Nemci, ki jim ostaja — glavno: dobiček denar in odprta pot k nadaljnjemu osvajanju „italijanskega“ Trsta!

Zares: to je politika pičla noja, ki postavlja glavo v pesek, kadar noče videti stvarnega sovražnika!

Gradnja justičnega poslopja v Trstu. Pomnoženje uradniškega osebja na sodiščih.

Mej sejo državnega zbora minule srede je posl. dr. Ryba pri justičnem ministru urgiral gradnjo justičnega poslopja v Trstu.

Justični minister mu je na to priobčil, da je ravno ta dni dobil poročilo, da so korečno vendar enkrat dogotovljeni vsi načrti, kakor tudi proračun o potrebnih stroških, ter je obljubil, da pristopi takoj k izvršitvi, čim bodo predloženi dotični načrti justičnemu ministru, kar se prav gotovo zgodi še v tem tednu.

Nadalje je posl. dr. Ryba urgiral tudi pomožitev osebja na tržaških sodiščih. Omenjal je, kako so uradniki preobloženi z vedno množčimi se opravili in kako valed tega zaostaja vse poslovanje, tako, da se na nekaterih sodiščih razpisujejo razpave šele za mesec marec. Minister je izjavil, da je tudi v tem oziru storil potrebne korake in stopil v dogovore z finančnim ministrom. Izrazil je nado, da se mu posreči izposlovati od tega v najkrajšem času privoljenje za sistemiziranje novih uradniških mest.

Novi davki.

Avstrijski državni proračun za l. 1910.

Žalostno poglavje ta proračun! Finančni minister je predložil državnemu zboru proračun, ki izkazuje 2691.499.477 kron izdatkov in 2649.476.741 kron prejemkov, torej kron 42.021.736 primanklaja.

V resnici pa je primanklaj še mnogo večji. Nepokrite so sledeče postavke:

Primanklaj rednega proračuna 42 milij. Potrebščine za investicije železnic 89 milij. (42 milijonov za nova vozove in 47 milijonov za nove postaje.) Za odplačanje drž. dolgov 18 milij. Dolg družbi državnih železnic 30 milij. Za gauske petrolejske rezervoarje 8 milij. Troški anekajke 183 milij. Odškodnina agrarnem za trg. pogodbe (centrala za uvažanje živine itd.) 6 milij. Ureditve pokojnin starim

Ona se je dvignila, dala sta mi petak in sta se oddaljila.

Sestri sta začudeni pričakovali očeta. Zadržal sem jima, da se je čutila mati nekoliko slabo radi morja, in vprašal sem odpiranja očtrig:

— Koliko smo vam dolžni, gospod?

Mikalo me je, da bi rekel: stric.

Odgovoril je:

— Dva franka petdeset.

Pomnil sem mu petak in dal mi je ven. Gledal sem to roko, ravno, vso zgrbljeno roko mornarje, in gledal sem njegov obraz, star in klavrn obraz, žalosten, zamisljen, in pri tem sem si dejal:

— To je moj stric, očetov brat, moj stric!

Dal sem mu pet petic za naspitnino; zahvalil me je:

— Bog vas blagoslovi mladi gospod!

Z naglasom prosjaka, ki vsprejema milščino. Pomislil sem, da je moral tam doli beračiti!

Sestri sta me opazovali, začudeni nad mojo radodarnostjo.

Ko sem dal očetu dva franka nazaj, je vprašala moja mati začudeno:

penzionistom 3 mil. Popust davkov osebne dohodnine 3 mil. Povisek rednih vojnih izdatkov za leto 1910 12 mil. Subvencija Avstro-Amerikani 1 mil. — Skupaj 395 milijonov.

Ta primanklaj se pokrije z najetjem novega posojila v znesku 326 milijonov in 69 milijonov z novimi davki.

Novi davki, ki jih predlaga finančni minister, so sledeči:

Povisek davka na žganje od 90 na 140 kron. (Finančni minister računa, da prinese to povisek 35 milijonov. Od teh bi se nakazalo deželam 20 milijonov, tako da bi ostalo državi le 15 milijonov.) Naložitev davka na mineralne in soda-vode. (Finančni minister predlaga od vsake steklenice soda-vode 10 stot. in od mineralne vode 6 stot.)

Povisek osebne-dohodninskega davka v višjih razredih; povisek tega davka za samce in one zakonske dvojice, ki so brez otrok. Povisek davka od dividende delniških družb. (Dohodke iz teh povikov preudarja finančni minister na 13 milijonov.)

Uredba davka na dedščino in daritve, kar bi znašalo 10 milijonov.

Dalje se misli na reformo vinskega daka, tako, da bi odpadlo oproščanje od davka za vino, ki se prodaja v posodah nad 56 litrov. Zato pa bi iznašal davek le 4 krone, mesto kakor dosedaj 5 kron 94 stot. za hektoliter. Naloži se poseben davek na vino v steklenicah. Ta davek bo iznašal od 1 do 5 kron za steklenico. Finančni minister računa, da prinese vse to 11 $\frac{1}{2}$ milijonov kron.

Konečno računa finančni minister da prinese monopol v žigalic 15 milijonov. Škatljica užigalic bi stala 4 stot. Ostanek primanklaja bi dal davek na olje, ki se ga porablja za motorje, ki je bilo dosedaj oproščeno davka.

Perspektiva, ki se odpira avstrijskim narodom ob proračunu, ki ga je predložil finančni minister minuli torki državnemu zboru, je res žalostna! Žalostna tembolj, ker se z najetjem posojila nš proračun za stalno obremenijo za obresti od 326 milijonov kron. A poleg tega ne smemo pozabiti, da v proračunu niso obseženi izredni krediti, ki jih bo zahtevala vojna uprava! A kje naj se najde pokritja za isto? Kje pokritja za nove topeve, za nove ogromne vojne ladije? Prišli smo že tako daleč, da bomo morali plačevati celo davek od — vode! Dalje pač ni več možno!!

Slovenske novice.

Hrvatsko „Kolo“ v Ljubljani. Dne 6. prihodnjega meseca priredi zagrebško pevsko društvo „Kolo“ izlet v našo belo Ljubljano, da povrne obisk „Glasbeni Matice“, ki je nedavno bila v Zagrebu. Kolašem se pridružijo tudi drugi zagrebški izletniki, da se vai udeležijo svečane akademije, ki jo priredi „Glasbena Matica“ dan pozneje v proslavo Ljudevita Gaja. Gajeva ideja bo torej zopet slavila slavo svojega uresničenja. Živelo slovensko-hrvatsko bratstvo.

Ruski konsulat v Pragi. „Glos Warszawski“ javlja, da sta se avstrijska in ruska vlada sporazumeli glede ustanovitve ruskega konzulata v Pragi. Proračunjen je 9 tisoč rubljev letnega izdatka za ta konzulat.

Madjarizacija slovaških šol. Ogrski minister nauka Apponyi je prepovedal rabo dosedanjih slovaških knjig za ljudske šole, ker da niso napisane v „domoljubnem“, t. j. v madjarškem duhu. Prepovedane knjige so bile sestavljene zelo oprezno, ali madjarska vlada ne more trpeti niti tega, da bi se v njih slovaška krajevna imena nazivala slovaški. Vse je treba pomadjariti! Ali v Ogrski je preveč Slovkov, da bi jih madjarski šovinizem mogel kar tako prekratiti v Madjare.

Poljski list v Petrogradu. — Prihodnjega meseca začne izhajati v Petrogradu poljski dnevnik „Dziennik Petersburski“, z nalogo zbliževanja poljskega in ruskega naroda. Glavni urednik tega lista bo znani poljski publicist Ciechowski. Med sotrudniki nahajamo tudi ruskega profesorja Pogodina, gorečega slavofila.

Smetane opera „Dalibor“ je bila minole sobote uprizarjena v peštanski kra-

— Za tri franke jih je bilo? ... Nemžno.

Razložil sem s trdnim glasom:

— Dal sem pet petic naspitnine.

Moja mati je imela napad in mi je gledala v oči:

— Ti si nor! Pet petic temu človeku, temu lopovu! ...

Ustavila se je valed pogleda mojega očeta, ki je namignil na zeta.

Potem smo molčali.

Pred nami, na obzorju, se je zdelo, da se dviga iz morja violetna senca. To je bil Jeracy.

Ko smo se bližali navihu, se je polastila mojega srca močna želja, da bi videl še enkrat svojega strica Julija, da bi se mu približal, da bi mu rekel kaj tolažiljivega, mehkega.

A ker ni jedel nikdo več čtrig, je izginil, šel je pač doli na dno nesonažne luknje, kjer je tičal ta revež.

In vrnilo smo se z ladjo „Saint-Malo“, da bi ga ne srečali. Moja mater je gledal nemir.

Nikoli več nisem videl brata svojega očeta!

Evo, zakaj me vidiš dajati včasih potepuhom petak!

(Konec.)

ljavski operi. Opera je doživela v ogrski prestolnici popolni vspan.

Volitve v Hrvatski.

Z Dunaja se poroča, da se govori v tamošnjih dobropoučenih krogih, da utegnejo biti v Hrvatski razpisane volitve preje, kakor se kedo nadeja. Rauch se namreč nadeja, da je že zadal koaliciji toliko udarcev, da jo pri volitvah gotovo porazi, to še posebno, ker bi pritiskal upravni aparat z vso silo.

Nemška izzivanja.

V včerajšnji številki smo prinesli brzoglasno poročilo, da je stavil nemški poslanec dr. Sylvester v državnem zboru nujni predlog, naj se proglasi nemščino kakor edini razpravni jezik državnega zbora. Ker je povsem izključeno, da bi se v državnem zboru dobila večina za takov predlog, je jasno, da je namen istemu le izzivanje. Nemcem nikakor ne gre v račun, ker „Slovenska enota“ ne obstuira dalje; hoteli bi torej po sili izvesti obstrukcijo na slovenski strani. Zato priporočamo našim poslancem, naj ne sedejo na to limanico, naj ohranijo mirno kri in naj se ne dajo spraviti iz ravnotežja; naj se premagujejo in naj dokler le možno, ne posezajo po skrajnih parlamentarnih sredstvih.

Deželnozborske volitve na Gorlškem.

x V soboto 30. t. m. se izvaja na Gorlškem zadnji volilni boj, in to v veleposestvu.

Za nar.-napr. in sgrarno stranko kandidirajo dr. Franko, Klančič in deželnozborski svetnik Rutar. Slov. ljudska stranka še ni določila svojih kandidatov, vendar, kakor čujemo, bodo kandidirali: šempaski župnik Blaž Grča, Leopold Bolko in pa tretji veleposestnik, ki še ni določen.

Na laški strani kandidirajo liberalci: tčasnega dež. glavarja dr. Alojza Pajerja, Aleksandra Blašiga župana v Ronkah in inž. Jakopa Antonellija. Laška ljudska stranka do danes še ni postavila svojih kandidatov.

Kakor smo že na tem mestu omenili, je delal Faidutti na to, da bi se vpisale v volilne imenike laškega veleposestva tudi cerkvene ustanove.

Prvi priziv je namestništvo odbilo in v soboto se je vrnila razprava o drugem Faiduttijevem prizivu na državnem sodišču na Dunaju.

Državno sodišče pa je tudi odbilo priziv, in tako odpadejo pri volitvi glasovi rečenih cerkvenih ustanov, ki bi bili utegnili žojimi laški klerikalci zmagati.

S tem je zmaga liberalne liste zagotovljena.

Ker se bo komu čudno zdelo, kako je mogel Faidutti sploh misliti na vpis cerkvenih ustanov v volilne imenike, bomo povedano, da v Istri cerkvene ustanove imajo dejanski volilno pravico. Tako je namreč svojčas razsodilo državno sodišče in na to razsodbo se je Faidutti opiral.

Seveda je v konkretnem slučaju ta razlika, da je stilizacija volilnega reda za Gorlško nekoliko drugačna od ona istrak. vol. reda, da-si pri vsem tem ni popolnoma jama.

Med Lahi ostane torej isto razmerje, kakor doslej, to je: devet liberalcev in šest klerikalcev.

Laški Metuzalem, dr. Pajer, ne misli še odložiti bojnega crozja, da-si je prekorčil 80. leto. Pol stoletja je vodil ta mož direktno ali indirektno usodo poknežene grofovine Gorlško-Gradišanske, in skoro gotovo tudi takrat zopet zasede stolec deželnega glavarja.

Kaj pomenja ima Pajer v zgodovini gorlških Slovencev, o tem ne bomo danes pisali.

Mož je neutrudljiv in ne pozna počitka, ko gre za uresničenje njegovih sanj: da bi iz laškega dela dežele ustvaril „paradijsko terestre!“

Ko je proti njemu intrigiral dr. Marani, češ, da je Pajer že prestar za politično vodstvo, in ko se je pri tem kliceval na besede kardinala Oreglia, ki jih je ta izrekel, ko pa peževanja Leona XIII ni hotelo biti ne konca ne kraja: „Abbiamo eletto bensì un padre eterno, ma non un papa eterno (izvolili smo si (Leona) pač za večnega očeta, ali ne za večnega papeža), tedaj je dr. Pajer izjavil: Hočem umreti na barikadah!

Kakor se vidi, drži chadromel starček dano besedo, in Lahi sami si ne morejo želeli boljšega voditelja od njega.

Za Slovence pa nastane vprašanje: naj-de-li Pajer-Monriva tudi takrat v Slovincih samih ono popustljivost kakor jo je našel nekada, ali pa mu pokažejo, da so oni časi minuli za vselej, in da so končno spregledali tudi oni, ki nekada niso hoteli spregledati.

Dnevne vesti.

Zaupniki polit. društva „Edinost“ za III. deželnozborski volilni okraj (Stara mitnica-Barriera vecchia in Kjadin) so vabljani, da se udeležijo v polnem številu volilnega posveto-vanja, ki se bo vršilo danes, 29. t. m., zvečer, ob 8. uri, v prostorih slavnega „Tržaškega bralnega in podpornega društva“, ul. Stadion 19, I. nad.

Kdor je v omenjenem okraju deloval kakor zaupnik pri poslednjih splošnih državno-zbornih in občinskih volitvah, naj se udeleži

posvetovanja, tudi če ne prejme posebnega pismenega vabila.

ODBOR polit. društva „Edinost“.

Deželni glavar dr. Rizzi pred cesarjem! Te dni je bil dr. Rizzi vsprejet v avdienci. Počel je vladarju o gospodarskih razmerah v Istri. Sporočil je, da so velikanska gradbena dela za prekrbljevanje Istre z vodo začne v najbližjem času in da se pripravlja tudi akcija za povpeševanje prometa tujcev. Cesar je vsprejel to sporočilo z zadovoljstvom ter je poizvedoval z živim zanimanjem o stanju narodnostne sporazumne akcije v Istri. Ko je dr. Rizzi odgovoril, da sta obe narodnosti pripravljene za sporazum, je izrekel vladar svoje zadoščanje na tem.

Zopet zavarovalna proti neizgodam. — Po uradnem listu smo bili posneli te dni, da sta pri tukajšnji zavarovalnici proti neizgodam razpisani dve uradniški službi. Znano je, da spadajo v delokrog te zavarovalnice naše pokrajine: Primorje, Kranjska in Dalmacija, — torej dežele, ki so v svoji skupnosti po ogromni večini slovenske. To je menda moment, ki bi moral biti odločilen za vso uredbo tega važnega zavoda v jezikovnem pogledu. Toda zadnji, ki računa s tem dejstvom, so — gospodje v vodstvu zavoda. Oni se niti ne menijo za to okolnost, ne menijo se za narodnost svojih zavarovancev, ne menijo se za vso tisto slovensko javnost, s katero imajo uradnega posla. Zanje je ta zavod enostavno italijanska domena, ker ima svoj sedež v Trstu in ker je znana avstrijska pravicoost omogočila ravno njim, da se uredijo za voditelje tega zavoda.

To svojo italijansko samooblastnost so pokazali tudi povedom razpisa gori omenjenih služeb. Po predpisih je take razpise priobčevati v uradnih listih: torej „Osservatore“ v Trstu, „Laibacher Zeitung“ v Ljubljani in „Dalmatinski Smotri“ v Zadru.

Nu, ob tej priliki so gospodje ta uradni razpis nekoliko razširili, to je, priobčili so ga tudi v par drugih listih. To je prav in umestno v interesu službe. Čim več publiciteti ima tak razpis, tem več bo prislcev in tem obilneja izbira.

Ali kako so napravili to?! Publiciteti so razširili samo na italijansko stran. Razpis so priobčili — razen v uradnih listih — v „Piccolu“ in „Lavoratore“. V „Piccolu“ so brez dvoma mastno plačali, a v „Lavoratore“ so šli, ker so se vendar malce bali prečito pokazati, da je prav za prav „Piccolo“ — njihovo uradno glasilo.

Torej v laških glasilih — da; v slovenskem, cziroma hrvaškem — nijednem. Toda kratkovidni bi bili, ako bi menili, da se v tem postopanju kaže le preziranje slovenskih novin. O ne — povejmo kar naravnost: imperitivenca gospodov sega dalje.

Namen njihovega postopanja je v glavnem ta, da razpis ne zadobi na slovenski in hrvaški strani publicitete, da bi imeli čim več italijanskih in čim manje slovenskih prislcev in da uradniške službe v tem zavodu ostanejo italijanska domena! In to v zlic kričecemu dejstvu, da je ozemlje, ki spada v delokrog te zavarovalnice, po ogromni večini slovensko in hrvaško. To je predrznost in samooblastnost, ki bi bila neverjetna, ako bi ne poznali vladnega zistemo v tem Primorju. Kakor sršeni strupeni so ti gospodje proti slovenskim in hrvaškim interesancem pri tem zavodu. Ali v to sršenovo gnezdo bo treba enkrat poseči z vso brezobzirnostjo in temeljito počiti to gospodo, da ta zavod ni ustvarjen za njih, ampak radi tisti slojev, ki zahtevajo socialnih reform v varstvo svojih interesov.

Poštna uprava in slovenski jezik. — V izdanju od minole nedelje smo zabeležili novo uredbo, po kateri mrajo prejemniki priporočenih pošiljatev potrjati vsprejem na skupnih listkih, ki so-le nemški in italijanski. Torej tudi prejemniki pošiljatev s slovenskim naslovom morajo potrjati na italijansko-nemški tiskovini.

Ojtro smo obsodili to metodo poštno uprave, po kateri se tudi kak nadredek, ali vsaj pretezni napr.dak zlorablja v odri-vanje slovenskega jezika iz poštnega poslo-vanja.

Sedaj pa doznajemo, da je postopanje (tukajšnje uprave še odlojznejše, nego izbaja iz gori omenjene naše notice. Dočim smo po prvih došlih nam pritožbah menili, da tukajšnja poštna uprava sploh ni prešla takh tiskovini tudi slovenskim tekstom, vemo sedaj, da je prešla ta ke tiskovine, a so ostale skrite pri ekonomatu, ali z drugo besedo: da jih noče rabiti!!

Vsa odgovornost za tako odlojzno, mržnjo do našega jezika razodavajočo postopanje pada torej na tukajšnji poštno upravo. Ta slučaj kaže, da je na uravi mržnja do našega jezika — princip. Potem pa se tudi ne smemo več čuditi dihu, ki veja med velikim delom tej upravi podrejenih uradnikov; ne smemo se čuditi da se izvestni poštni uradniki tudi v uradnem posloppu čutijo kakor — ekepozitura gospodovalne italijanske stranke!

Popravek. V včerajšajo notico o prepo-vedi „Edinosti“ so je urinilo par tiskovnih pomot, ki kvarijo smisel.

V 9. vrsti, šteti od spoda, bi moralo namesto: usmrčeni Ferrer ni bil a n a n a b i s t — stati: ni bil monarhist. Potem bo

jasno, kaj smo hoteli reči: če se cerkvene oblasti nimajo brigati za liste, ki niso krščanski, se tudi monarhija nima brigati za mišljenje ljudij, ki niso monarhisti.

S tem smo hoteli označiti absurdnost opravičevanja, zakaj se „Edinost“ proganja, „Piccolo“ in kompanija, ne!

Lep je naš Trst, a še lepša je njega okolica. Prejeli smo:

Da se naši dobri sosede ne prestrašijo preveč, naj že tu na začetku povemo, da pod naslovom „naš Trst“ ne mislimo na izključno slovenski Trst, pač pa na slovensko-italijanski, ali italijansko-slovenski Trst.

Ko smo čitali, da naš Sokol poleti na Prosek in to preko Obelika, po Napoleonovi cesti, sem minolo nedeljo vzel s seboj dva „študenta“ in hajd po stari cesti do Obelika!

Naslanjali smo se ob razgledu na neopisno lepoto Jadranskega morja, na lepo število kraških vasi, na Nanos, Čavnu in pa lepo istrsko obal. Razgled, ki se nudi človeku, hodečemu po Štefanijski in pčtem po Napoleonovi cesti, je neopisno krasen.

Ozobito divno je na Napoleonovi cesti, napravljeni v prvi polovici minolega stoletja. Tu je razgled na morje naravnost očarujoč. Srečevali smo številne Nemce in nekaj Italijanov, ki so si ogledovali te naravne krasote; le Slovencev, Slovancev, nisem opazil — ako ne štejemo onih domačinov-okoličanov.

Na krasnem razgledišču ob Kontovelju smo čakali vrle Sokole, a ker je bilo počisto prehladno, smo pohiteli na čašo sladekega.

Sodimo, da najmanj 90 odstot. tržaških Slovencev si še ni ogledalo krasot na tem koščku slovenske zemlje, ki je najkrajše del tržaške okolice! Saj je vendar, očitno v jeseni in pomladi, tam gori tako nebeško lepo! Opazovali smo tudi izliv Soče (ali kakor Lahi pravijo: Zloba) — v morje. Videli smo Triglav in vse kaninske gorovje.

Priporočati je vsem našincem, a očitno onim, ki imajo otroke v raznih šolah, naj jih ob vsakoletnih dnevih vodijo tja gori na ta krasni razgled.

Pot je sicer precej dolga, a gotovo ne bo žal onim, ki bi šli in si ogledali te naše naravne krasote.

Koncert 6. nov. v „Narodnem domu.“ — Letos, ko slavi ves muzikalni svet stoletnico Haydnove smrti — 31. 5. 1809 — bomo tudi mi imeli priliko se naslanjati nad enim njegovih najboljših del.

I. Haydn slavi kot stvaritelj sonate, kvarteta na godala in simfonije. Bil je hkrati učitelj in učenec Mozartov in Beethovnov in kakor mojster v kontrapunktu in kompoziciji je bil učitelj vse mlajše generacije. Ker je bil svoj čas nadkapelnik pri knezu Esterhazyju v Eisenstadtu, (Željezo) v okolišču katerega mesta je mnogo hrvatskih vasi, in tudi kapelnik v Lukavcu, se je tačas mnogo bavil z narodnim petjem tamkajšnjega prebivalstva in tako si lahko tolmačimo, da imajo njegove skladbe mnogo slovanskega duha v sebi. Kakor nam je znano, je komponiral I. Haydn našo cesarsko pesem; trdijo celo, da ima cesarska pesem za podlago hrvaško narodno pesem.

Znani hrvatski muzikolog Kuhač je spisal zanimive razprave, oziraje se na uporabo slovanskih motivov pri Haydnovih skladbah. Haydnova glasba je tudi širšemu občinstvu zelo lahko razumljiva in to zato, ker so — „očka Haydn“ kakor ga obče imenujejo — zajemali svoje motive iz narodnega vira. Koncert 6. nov. bo torej res pravi užitek ne le za one, ki so muzikalno višje izobraženi, temveč, tudi za one, ki sami niso muzikalni, a so ljubitelji resne, lepe glasbe.

Izlet v Buzet. Povodom praznikov Vseh svetih priredi Glasbeno društvo „Trst“ v nedeljo dne 31. oktobra izlet v prijazni Buzet. Popoldne ob 3. uri so bo vršil koncert istega društva v dvorani „Narodnega Doma“ v Buzetu.

Proizvajale se bodo sledeče točke: 1. dr. Hruza: „Svečana koračnica“, udarja tamb. zbor. 2. Talich: „Cvetlica“, ženski zbor s spremljevanjem tamb. zbora. 3. Brož: „Stante zvezde“, solo-spev soprana g. Josipovič-Pahor s spremljevanjem tamb. zbora. 4. H. Sattner: „Pogled v nedolžno oko“, možki zbor. 5. *: „Dalmatinski šajkaš“, dvošpev (tenor g. Jež, bariton g. Sila). 6. N. Slavjansky: „Tari-bari“, ruska nar. pesem, mešani zbor s spremljevanjem tamb. zbora. 7. a) L. Benca: „Verniani“; b) Glinka: Iz opere „Življenje za cara“; c) Willamov: „Molis“ (vloga Senjavin), proizvajal g. E. Howells, ruski operni pevec s spremljevanjem klavirja. 8. V. Parma: Izadek iz narodne igre „Rokovnjači“, mešani zbor s solo-spevom soprana g. Josipovič-Pahor in tamb. zbora. 9. „Margareta“ iz opere „Brez denarja“, couplet poje g. Zaletel. 10. A. Kolarič: „Hči“ drama v 1. dejanju.

Ker je odbor izposloval pri c. kr. drž. železnici znižane vozne cene, so oni, ki se mislijo udeležiti tega izleta naprošeni, da se prijavijo danes od 8.—10. ure zvečer v društvenih prostorih ulica S. Sebastiano šte. 6./I. (dr. „Jadran“) — ali pa najkasneje jutri zvečer isto tam.

Tržaška mala kronika.

Samomor. — Josipina Strinar, stara 40 let, je bila kakor kuharica zaposlena v rod-bini g. Dr. Cesare Sanguinetti, stanujočega

v ul. della Sanità št. 11. Včeraj zjutraj ob 6. uri se je gospodinja, ki ni še videla deklet, podala v njeno sobo, ali v isti ni bilo nikogar. Odprija je stranišče — in strašni prizor se je prikazal pred njenimi očmi. Strinarjeva je tam notri sedela trda — mrtva.

Bržkone že po noči je dekla šla v stranišče in odprla plin; zaprla je duri in tako pričakovala smrt, ki je morala nastati precej hitro.

Poklicali so zdravniško postajo, ali zdravnik je le mogel konstatirati smrt. Truplo so spravili v mrtvašnico pri Sv. Justu. O vzrokih samomora ne ve še nič gotovega.

Rop? Napadalec aretirani. Napadalec izginil. — Predsinočnjem ob 12 30 je bil v ul. Pescheria nek dosedaj še neznan mož napaden od dveh zločincev, ki sta ga vrgla na tla in ga bržkone okradla, na kar sta se dala v beg. Na vpitje pasantov se pritekli redarji in policijski agentje. Eden napadalec je bil uro kasneje aretirani in sicer v ul. Pescheria. Isti je dninar Viktor Gonano, star 18 let iz Trsta, pristojen v Poreč. S silnim sunkom se je pa izvil iz rok redarjev in bežal po ul. Pozzo del mare in Punta del forno, ali redarji so ga dohiteli in na voglu ul. Crosada zopet aretirali. Pri tem je vrgel strani velik žepni nož, ki so ga pa redarji pobrali.

Pred policijskim uradnikom je Gonano priznal, da je v ul. Pescheria dvakrat s pestjo udaril nekega gospoda, a zanikal je, da bi ga bil okradel. Rekel je, da njegov tovariš je nek Rico, ki stanuje v ul. S. Filippo, in da je isti brakal po žepih napačence. Isto noč ob 3 30 so tudi tega aretirali.

Ime mu je Henrik Madon, star 26 let, dninar iz Trsta.

Toliko prvi kolikor drugi sta že večkrat kaznovana radi tatvine in drugi zločinov.

Kar se tiče oškodovancev, zdi se po izvedbah policije, da je isti mož dozdevne starosti 40 let.

Takoj pa napadu ga je prijatelj, ki se je nahajal zunaj, spremil do bližnje kočije in dal kočijažu naslov ul. Torre Bianca št. 5. Poizvedbe v tej hiši niso ničesar doprinele.

Koledar in vreme. — Danes: Narcis šk. — Jutri: Klavdij muč.

Temperatura včeraj ob 2. uri popoldne + 18° Cels. — Vreme včeraj: oblačno.

Vremenska napoved za Primorsko: Spremenljivo s posamičnimi padavinami. — Zmerni vetrovi. — Temperatura mila.

Naše gledališče.

V nedeljo bomo torej videli še enkrat prekrasno burko

NIOBO

ki smo se ji toliko nasmijali že enkrat. Gledališko vodstvo jo hoče še enkrat vprizoriti, ker ve, da je to splošna želja občinstva.

V nedeljo bo v našem gledališču spet prav prav prijetno.

Na Vseh svetnikov dan v ponedeljek, ne bo burke. Resen dan je to, spominja nas grobov in onih, ki tam že počivajo. Tak dan hočemo videti staro in povsod udomačeno žaloigro

„MLINAR in NJEGOVA HČI“.

Pa res! Kdor in če je videl to igro še tolikokrat, vsek jo gre rad še enkrat pogledat — tako deluje „Mlinar in njegova hči“ na naše srce, kakor se je oklene naša duša.

V torek, 2. novembra imamo pa čisto novo igro, ki je še niso igrali na našem odru nikoli: veseloiigro

„DVA SREČNA DNEVA“.

Dejanje te igre se vrši v Trstu in je polno veselih prizorov. — Vsi v gledališče te tri dni.

Tržaška gledališča.

POLITEAMA ROSSETTI. — Današnja izvanredna predstava stare Donizettijeve komične opere *Elisir d'Amore* je imela — saj malokdaj še slišimo stari bel canto — velik uspeh. — Danes bo opera „Madame Butterfly“ kakor častni večer gospe Cervi-Caroli.

Društvene vesti.

Zveza Jugoslov. železničarjev. — Na ustanovnem shodu izvoljeni člani nadzornišstva se vabijo danes na sejo točno ob 7 in pol uri zvečer.

Glasbena šola Šetjakobke Čitalnice. — Vaje za klaviriste so vsak torek in petek ob 8 in pol uri zvečer, za pihalce instrumente

Poslano*)

Podpisani preklicujem razšaljivki „tat in prikrivavec“, kateri sem rabil proti Ivanu Caraculiac.

Trst, 26. oktobra 1909.

Rudolf Rankel.

*) Za članke pod tem naslovom uredništvo odgovarja le toliko, kolikor mu zakon velevala.

Priporočamo našim gospodinjam pravi **FRANKOV**: kavni pridatek iz zagrebške tovarne.

2. Zaga H. Y. 1151, 5:9 L. V.

VELIKI DOHODI ZA JESEN. IN ZIMSKO SEZONO GIUSEPPE SPECHAR

TRST, ulica S. Caterina šte. 9 — Piazza Nuova
je bogato založena z veliko izbero zadnjih novosti za zimsko sezono po jako zmernih cenah. — SPECIJALITETA PRAVEGA ANGLEŠKEGA BLAGA.
Izbera srajc, ovratnikov, ovratnic, zavestnic itd. — Na željo se pošiljajo vzorci.

NOVI DOHODI. V dobroznani prodajalnici oblek

Alla città di Trieste, Trst

Velika izbira moških oblek od K 14 do 44, deških od K 9 do 28. — Obleke za otroke od 3 do 10 let od K 2 do 16. Zaloga tu — in inozemnega blaga za obleke po meri, ki se izvršuje v lastni delalnici. Specijaliteta hlač, jop in srajc za delavce, po neverjetno nizkih cenah.

„Alla città di Trieste“ Trst, ul. G. Carducci 40 (prej Torrente)

Pekarna in prodajalnica slaščic: Josip Vatrovec Trst, ul. 7 Fontane vogal ul. Donadoni

Svež kruh ob vsakem času. — Postrežba na dom.

TVRDKA Adolf Kostoris

skladišče oblek za moške in dečke
Trst, via S. Giovanni 16, I. n.
(sramen Kostavracije Cooperativa ex Hacker)

prodaja na mesečne ali tedenske obroke obleke in površnike za moške, perilo itd.

Najdogovornejše cene.

POZOR! Skladišče ni v pritličju ampak v prvem nadstropju

Pozor! M. LEVI Pozor!

Trst - Via delle Beccherie 22, vrata št. 13
Kupuje rabljeno pohištvo, ponošene obleke in šivalne stroje. Pisati dopisnico. Pride sam na dom

Prva slovenska tovarna sodovke (šifonov) in pokalic

Hribar & Ražem na Opčinah

se priporoča gg. gostilničarjem v Trstu, okolici in na Krasu.

Postrežba točna in na dom.

Mnenje gospoda prof. Dra. H. Riedinger-ja

ravnatelja deželne porodilnice v Brnu.

Gosp. J. SERRAVALLO

Trst.

Zadoščenjem Vam naznanjam, da sem dosegel v tem zavodu z Vašim izdelkom: **Železnato Kina-Vino Serravallo (Vino di China Ferruginoso Serravallo)** mnogo izvrstnih uspehov pri bolnicah, na katerih sem opazoval hitro ozdravljenje. Priporočal je bom vsakokrat, ko se bo nudila prilika.

BRNO, 14. oktobra 1895.

Prof. H. Riedinger.

Velika skladišča manufakturnega blaga in konfekcij za gospode, gospe in otroke.

Plačilo na obroke.

M. B. Katz

TRST - ulica Sanità 16, II. nadstr.

Podružnica v Gorici, ulica Alvarez 3, I. n.

Pohištvo solidno in elegantno po zmernih cenah Rafaele Italia

TRST — Via Maionton

pa vasko vredo in se bode tudi ob 8 in pol uri zvečer.

Klavirski tečaj se otvori prihodnji mesec.

Gospodarsko društvo na Kontovelju se priporoča glavnemu občinstvu za obilen obisk ob priliki koncerta, ki se bode vršil prihodnjo nedeljo popoldne.

Tržaška podružnica Slov. plan. društva priredi prvo nedeljo po praznikih dne 6. novembra popoln, družinski izlet v romantično „Rožnisko dolino“.

Na ta polet opozarja vse cenj. člene in ljubitelje lepih naših slovenskih krajev, zlasti tiste, ki jim ni možno udeleževati se daljnih in večjih izletov.

Podrobnosti o izletu bodo sledile. Opozorila so pa da se posebnih vabil ne bo razpošiljalo.

Ruski kružok vabi še enkrat na občni zbor ki bode danes ob 7 in pol uri zvečer v Via Galatti 12. II. se sledečim vsporedom:

1. Nsgovor predsednika.
2. Poročilo tajnice.
3. Poročilo blagajnice.
4. Volitev novega odbora.
5. Posamezne želje.

Vsi tisti, ki želijo pristopiti v ruski, br. vatski, česki ali poljski tečaj naj pridejo gotovo, da se lahko že danes določijo ure in dnevi pouka.

Odbor Ruskega kružka.

Skupina delavcev c. kr. javnih skladišč (proste luke) pri N. D. O. vabi vse delavce na važen shod, ki se bo vršil v nedeljo, dne 31. oktobra t. l. ob 10. uri predpoludne v dvorani „Konsumnega društva“ (pri cerkvi) v Rojšanu.

Ker se ima na tem shodu odločiti o nadaljnjem postopanju v prid zboljšanja delavskih razmer v prosti luki, naj ne manjka nihče.

T. č. predsednik

Fran Kranjc.

Dijaške plesne vaje. Podpisani naznanja, da je od onih gospic, ki so se priglasile pri blagajni ob priliki prvih plesnih vaj, vatop dovoljen samo tistim, ki so dobile vabilo po pošti.

Nepovabljenim gospicam je ustop sploh zabranjen!

Plesni cdeek.

Vesti iz Goriške.

x Defraudacija. — Sluga tukajšnje banke friulane po imenu Pip je nenadoma izginil s svoto 6000 kron, ki je bila lastnina rečene banke. Pip je vzel seboj v nameček tudi bicikelj, ki je bil istotako last banke friulane.

x Zmešnjave v bolniški blagajni. — Že dlje časa je vladala v tukajšnji bolniški blagajni velika zmešnjava. Nesoglasje med zastopniki delodajalcev in delojemalcev je bila taka, da je bilo že dlje časa onemogočeno vsako redno poslovanje. Zato je končno magistrat odstavil nečelstvo in je imenoval začasnim upraviteljem blagajne magistr. podtajnika drs. Trevisana.

x Predavanje o draginji živl se bo vršilo v dvorani restavracije „Central“ dne 3. novembra ob 8. uri zvečer. Predavatelj bo dr. Dermastia.

x Mraz je nenadoma pritnil v Gorici, in dozdeva se, kakor da je zima že pred durmi.

Vesti iz Istre.

Javen shod N. D. O. v Puli, minule nedelje je vapel nad vse pričakovanje krasno. Velika dvorana „Narodnega doma“ je bila natisčena delavcev in kmetovalcev. Shodu je predsedoval Lacko Križ, predsednik podružnice N. D. O.

Tov. dr. Josip Mandić iz Trsta je v enurnem govoru kar elektriziral ljudstvo. Razpravljaj je o vseh tekočih potrebah istrskega delavstva in kmetovalcev in v živih besedah postavljaj nasproti ideologiji socijalne demokracije, naše umevanje za sedanje resnične potrebe tlačnih slojev. Sploh moramo opaziti, da ni puljska podružnica nikoli tako uspešno delovala, kakor ravno sedaj.

Iz Podgorja. — V nedeljo zvečer ob 6 1/2 uri je 60-letni hlapec Andrej Ruta imel prepričanje z nekim mladeničem. Kar naenkrat se je mečal vmes neki nepoznani mladenič, ki je starca uderil po glavi tako silno, da se je zadeti — ki je bil nekoliko vinjen — zgudil na tla na hrbet.

Čudno je, da nikdo ne pozna tega mladeniča, niti ne vzroka, zakaj je udaril. Edino, kar je rekel, je bilo: Te poznam!

Vesti iz Krajske.

Bik nasadil gospodarja na roge. V nedeljo popoldne je pavel pesesnik Jožef Lah iz Mal. Vidma na Dolenjskem živino blizu doma. Naenkrat se je enoletni bik zletel od zadoj vanj, ga podrl na tle, nasadil na roge in ga vrgl nazaj, da je priletel na glavo in roke. Nato ga je še z rgami zbadal, dokler ga niso drugi ljudje rešili.

Moža so prepeljali v bolnišnico v Novo mesto, kjer je v terek zjutraj umrl. Velika nesreča na lovu. — V Št. Vidu pri Zlatičini se je v terek lovcu Kutnariju po nekredci sprožila puška in je strel zadel njegovega prijatelja Antona Kovarčiča, posestnika in gostilničarja v Storijsu pri Št. Pavlu, tako neurečno v zadnji del telesa, da je ranjavec kmalu potem umrl.

Zaloga krompirja, zelja, česna, čebule in sladke repe, August Zolija, Trst, ulica dell' Olmo št. 12.

Krojaški pomočnik išče stalnega dela. Poudbe na J. Rapotec, via del Salice 1923 4. II. nadstropje.

Zaloga ovsa in klaje

Predaja tudi koruzno perje za postelje

M. ud. ZERQUENIK

ulica Luigi da Palestrina 2 (ogel ul. Coroneo).

V krojačnici Amalija Podgornik

Trst, ulica Farneto št. 40

odlikovani z diplomom na razstavi malih obrti, izvršujejo se obleke za gospe in sicer po zadnjih uzorcih in pariškem kroju. Paletots, Blouses in plesne obleke. Cene zmerne. Sprejmejo se gospice v peduk proti mali odškodnini.

Sedemnajstletna gospodična, Dalmatin-ka, lepe zunanosti — išče službo kot kasirka, prodajalka ali v kaki pisarni. Pisati je pod „Dalmatinka“ na Inzeratni oddelek Edinosti.

Mladenič izučen trgovski pomočnik, prost vojašine, smožen slovenskega in — nemškega jezika v govoru in pisavi ter govori italijanski in hrvatski, išče primerne službe. Naslov pove uprava Edinosti.

Ljudski ples v Kranjvsi se bo vršil v nedeljo 31. t. m. v prostorih Bonko Croatia iz Zagreba. Začetek ob 2. popoldne. Svira bo Sokolska godba iz Prvačine. Za obilni obisk se priporočajo Vaški fantje.

Hlapca iščem, večšega v vinogradništvu. Bole, Rojan 242.

Soba prazna (z uporabo kuhinje) se odda takoj ul. S. Antonio 9, IV. n.

Odda se meblirana soba s prostim uhomom II. nad. v 5 ul. Gaspari Gozzi št. 3. Oglasiti se pri vratarju.

Fotograf Anton Jerkič TRST, Via delle Poste št. 10, Gorica, Gosposka ulica št. 7.

PANIFICIO

renomirana tvornica za pečenje izvrstnega čajnega in dezertnega kruha.

PREDZADNJI TEDEN.

Žrebanje nepreklicno dne 6. novembra 1909 ob 8. uri zvečer

Dunajske c. kr. loterije policijskih uradnikov

I. glavni dobitok K 30.000 vrednosti.

Schottenring št. 11 Srečka stane 1 K.

Srečke se dobivajo v vseh menjalnicah, loterijskih nabirnicah in tobakarnah

Točna in solidna postrežba.

Prvo primorsko podjetje za prevažanje pohištva in spedicij. podjetje

Rudolf Exner, Trst

VIA DELLA STAZIONE št. 17

Filljalka: v PULI, GORICI, REKI in GRADEŽU

Prevažanje pohištva na vse kraje tu- in inozemstva v zaprtih patentnih vozovih za pohištvo, dolgih 6 do 8 metrov.

Pošiljanje predmetov, ki se jemljejo na potovanje in prevažanje blaga na vse svetovne proge.

Sprejema se tudi pohištvo in druge predmete v shrambo v lastni za to pripravljena suha skladišča.

EDINI TRŽAŠKI ZAVOD ZA ČIŠČENJE „VACUM CLEANER“.

IN SHRANJEVANJE PREPROG

Točna in solidna postrežba.

Velika zaloga praznih butelj

TRST, Via delle Ombrelle 5. - Telefon št. 71, Romano II.

GUIDO e UGO COEN

100.000 butelj od šampanjca za refošk. Prodajajo in kupujejo se buteljke vsake vrste za refošk, šampanjc, tordeaux, rensko vino, konjak itd. — Velika zaloga butelj od pol litra in 1 in pol litra. Damjane iz stekla opletene.

Prevzamejo se dopošiljave na deželo. Kupuje razbito steklo vsake vrste.

Predno nakupite pohištvo, blagovolite obiskati

zalogo pohištva Angelo Palma

TRST, ulica Giosuè Curducci 20, kjer najdete solid. blago

po najnižih cenah.

Pri nakupovanju jedilnih, spalnih in prejemnih sob, posebne olajšave.

novoporočencem

Tovarna cevi in cementnih plošč, teracov, betona in artificijalnega kamna s zalogo cementa

Aristide Gualco - Trst

ulica San Servolo št. 2 Telefon 21-42

Novici in Novice

ne zamudite obiskati dobroznano slaščičarno

Matteo Stoppar Trst

ulica S. Giacomo št. 7 (Corso) - Filljalka: ulica Glus. Caprin št. 9

kjer najdete bogato in veliko izbero Konfetov bomboniere in slaščic po zmernih cenah.

likerja prav dobri v botilkah, Telefon 1464

Hočete se prepričati?

obiščite velika skladišča

Marije ud. Salarini

Ponte della Fabra 2 ul. Poste Nuove

(vokal Torrente) Alla città di Londra

Velik izbor izgotovljenih oblek za moške in dečke kostumi za otroke. Površniki, močne jope, kožuti in rarnih paletotov. Obleke za dom in delo. Delavske obleke. Tirolski leden. Nepremočljivi plašči (pristni angleški) Specijaliteti: blago tu- in inozemskih tovarn. Izgotovljajo se obleke po meri po najnovejši modi, točno, solidno in elegantno po nizkih cenah.

Zaloga ovsa

klaje, detelje in korobačev

po zmernih cenah

Trst, ulica Belvedere št. 19 in

ulica del Bosco št. 14.

Pozor krčmarji in zasebniki

Podpisani se priporočam gg. krčmarjem in zasebnikom, da se zanesljivo obrnejo do mene bodie pismeno ali ustmeno. Ker poznam popolnoma vsa istrska vina kakor, n. pr. belo in črno, refošk, berzamin, rizling, vino v buteljkahin sedaj ob času trgatve-tudi grozdje, upam, da se bodo gg. krčmarji in zasebniki obrnili do mene, ako nameravajo kaj nakupiti Gotovi naj bodo, da posredujem pošteno in brezplačno. Za odgovor prosim, da se priloži znamko. Udani Martin Sreboth, trgovec in posredovalec v Poreču (Ist.)

Izvršuje vsakovrstna brušenja

Rodolfo Botteri

brusar, via Belvedere št. 26

Velika zaloga rezilnih predmetov, britev, škarij, nožev vseh velikosti.

Vajence, ki hodi po hišah, nosi devizo z mojim imenom.

izborna in točno po nizkih cenah

Nova prodajalnica

kuhinjskih potrebščin

košev, stolic, stekla, lesenih predmetov, svetilk, žlic, vilic, kozarcev in butelj

za krčmarje. Jos. Adamich, Trst

ulica Giulia vogal ulice Kandler št. 10

Posestniki pisanih strojev.

Kdor se hoče izogniti nadležnim in dragim popravilam ter želi ohraniti pisalni stroj v popolnem redu in brezhibnem stanu ne naj zamudi naročiti se za mesečno čiščenje in vzdrževanje pisanih strojev, s čimer se zajamči stroj za neomejen čas in trajno delovanje. CEN: K 1 — na mesec za stroj.

Alfred Kubiček, Trst

Corso št. 23, prvo nadstropje.

(Popravljalnica pisanih strojev s zalogo pečatov barv, trakov itd. itd.)

ALEKS. FRANC MAYER - TRST

žgalnica kave

TELEFON 1743.

Najboljši vir za dobivanje počene kave.

Izvoz jajc, čajne-

ga, kakor tudi na-

vadnega masla. :

Postrežba na dom.

Luigi Musico

TRST, VIA SAN MAURIZIO 9

Postrežba na dom.

Štarskih in fur-

lanskih kokoši in

razne divjačine. :

Podpisani priporočam svojo dobroznano gostilno

„Pri stari breskvi“ v ulici Belve-

dere št. 17, kjer toči najboljši KRAŠKI TERAN, istrsko črno in vipsko belo vino. Domača kuhinja.

Postreže ob vsaki uri z mizlimi in gorkimi jedili. Postrežba točna. — Cene zmerne.

Za obilen obisk se priporočam udani

Ivan Vidrih, gostilničar.

ZOBOZDRAVNIŠKI AMBULATORIJ

Dr. Viktor Bandel

Trst, ulica San Giovanni 7, I. nads.

od 9. do 1. in od 3. do 6.